

THESES,

IN EXERCITIUM STIPENDIARIORUM AD IMPERIALEM
UNIVERSITATEM LITTERARUM
ABOËNSEM VENTILANDÆ,
QUAS,
CONSENSU AMPLISS. FACULTATIS PHILOSOPHICÆ,

P R A E S I D E

GUST. G A B R. HÅLLSTRÖM,

*Phys. Prof., Equ. Ord. Imp. St. Vladim. in IV Cl.,
Stipendiariorum h. a. Inspectore,*

D E F E N D E T

CONSTANTINUS TÖRNUDD,

Stipend. Bilmark., Ostrobotniensis,

In Auditorio Medico die XIII Dec. MDCCCXXVI,

horis a. m. solitis.

ABOÆ, Typis FRENCKELLIORUM.

Thes. I.

Quamquam uberrimam jam habeant Naturæ scrutatores un-
dique locorum collectam observationum ad cognoscen-
dum calorem superficie terræ, eique adjacentis aëris, institu-
tarum molem, fatendum tamen est, paucissima adhuc posse e-
numerari loca, quorum media, ut appellatur, caloris tempera-
tes satis accurate est cognita.

Thes. II.

Id vero jam pro certo docuit experientia multiplex, se-
cundum geographicam cuiusque loci positionem, adhibita af-
fectionis, quam examinavit *Humboldt*, isothermalis correctione,
calorem ejus medium & posse & debere definiri.

Thes. III.

Cumque insuper ostendant observationes recentissimè Na-
vigatorum celebrissimorum *Krusenstern*, *Sabine*, *Parry*, ceterorum, in
Oceano tam zonæ torridæ quam temperatæ a superficie fundum
versus decrescere calorem, ita ut in maxima maris altitudine,
si vel æquatoriale vel polarem species regionem, idem fere
calor, isque paucorum tantum graduum supra congelationem
aque, ubique obveniat; facile concludetur, ab igne quodam
subterraneo, centrali dicto, calorem telluris hodiernum non
sustentari vel augeri.

Thes. IV.

Qui vero calor in fodinis quibusdam, tum metallicis cum
in primis carbonum pingvium, intensior interdum est observa-

tus, igni ab operariis in suos usus adhibito maximam partem
deberi videtur; unde intelligitur, conclusionem de origine calo-
ris Telluris subterranea, ab aucta in fodiis profundioribus
temperie desumptam, minus esse probabilem.

Thef. V.

Sententiam eorum, qui contendunt paruam omnino exsi-
stere posse variationem tempestatis, si nullis interrupta eset
superficies Telluris vallibus atque montibus, nullumque alium,
nisi auram, partim ex oriente lente spirantem partim ab æqua-
tore versus polos directam, tum oriri posse ventum (cfr. *Morin*,
Projet d'une correspondance à établir pour l'avancement de la Meteorologie, Nevers 1826), satis refutat experientia Navigato-
rum, qui procellas in medio quoque Oceani pacifici, quam-
primum certis anni temporibus tropicum vel Cancri vel Ca-
pricorni Polos versus transgressi sunt, vehementissimas per-
petiuntur (cfr. *Romme*, *Tableaux des vents*, &c. Paris 1806).

Thef. VI.

Calorem medium superficie telluris in hemisphæra australi,
quam primum 35:um gradum Latitudinis geographicæ trans-
gressus sis, minorem quam in boreali observari notum est,
cujus causam in vastitate Oceani australis esse quærendam in-
ter omnes convenit. Quomodo vero tam ad refrigerandum
quam ad calefaciendum conducat Oceanus, varie fuit explicatum.
Illi, qui totum hunc effectum soli reflexioni luminis &
caloris a plana maris superficie adscribunt (*Simonoff* in *Cor-
respondance Astronom. du Baron de Zach*, Genes 1826, Vol XIV,
N:o III, p. 228), non possumus ex omni parte adsentire, anim-
advertisentes, aquæ calorem conducendi modo magnam esse
in hac re tribuendam vim.
